

Néhány szó Debreczennek.

Másodszor volt alkalom a város előzékenységét és országos ismert vendégszeretetét élveznem most az irók és művészek társaságában és ki tehet arról, hogy kedves fogadtatás, a vendéglátás, meg nem érdemelt figyelm és előzékenység dacára is bizonyos tekintetekben elégedetlenül kellett hazánk magyarságának ezen igazi várából távoznom.

Ha akartam volna eme örömtelt órák közé egy rövid, de annál keserűbb pillanatot keresni, bizonytal megtehettem volna felszólamlásomat valamely ünnepély alkalmával, ezt azonban már az általános jó hangulat respectáása miatt sem tehettem. Most azonban úgy halam, melylyel társaimmal együtt a város lakói leköteleztek mint hazafiságot parancsolja, hogy röviden emlídjem mi az a mit en epen Debreczenben hiába kerestem és a mit létrehozni egyenesen Debreczennek, eme őszülő és független lakosság metropolisának minél előbb kötelese, hogy az utókornak vajdától szabaduljon.

Mint független állampolgár nem foglalkozom a politikával, elég nekem a saját mesterségem, melyt szívvel lélekkel művelek; de nem tehetek arról, hogy a történelmet szeretem és a hazai történelmi emlékek iránt rajongok, mert azokban találok a mult dicsőségét és a dicsőség biztosítékát a jövőre nézve. Epen ez utóbbi ellen vétett eddig Debreczen város a által, hogy sem az oit székelt 1849 diki országgyűlésnek topographikus rajzát eddig meg nem örököltette, sem pedig a hagyományos nevezetességű tógátus kort a teljes elefedéstől meg nem mentette.

Ezen két kimagasló történelmi és kulturhistoriai mozzanat teszi Debreczent történelmileg nevezetese és ezek nélkül az csak egy nagy magyar város, mely mulékony gazdaságával és intelligenciájával imponált hazánk többi városainak, de ezekkel az több... utóéletlenül több most és miután a történelmi emlékek értéke egyenes arányban nő az idővel — még több lesz a jövőben.

Még van idő, ha kevés is, de van arra hogy ezen mindkét mozzanat hitelen megörökíttessék, mert még élnek azon kortársak, kik eme dicső multat ott a helyszínen szerepelve vagy visszavonulva átéltek, tehát meg lehet még hiteles tanuk által állapítani, hol és ki ült a nagy templom padjában akkor, midőn abban a haza sorsát intéztek és hogyan meg miként voltak szabva és hordva ama pontosan előírt ruhák, melyeket a tógátusoknak a különböző korszakokban viselniök kellett.

A nagy collegium gyűteményei között a legérdekesebb darabokat tagadhatlanul most is azok képezik, melyek helyi érdekűek és a multa kihatnak, mert hogy is lehetne azt hinni hogy a gyűtemények vetekedni akarnának az országos gyűteményekkel. A Rákóczi és Bocskai s stb emlékek mellé sokkal jogosabban sorakoznak a Csokonay emlékek és a gerundiumok, mint azon ethnographiai mügyűtemény, mely elavulva foglal több szekrényt ott el és a mely épen fogyatékosága által tünik szembe.

Ha ama gerundiumok mellé egy vagy két különböző díttetbe felöltözött tógátus báb vagy egy egészen korú diákruha, bilincsek,

carcer, czéhszekrények stb. je'nti a mult dicső századokot, bizonyára jobban keresnek és bámulnak meg a turisták eme muzeumokat, mint most, midőn alig találhatni benne a kabai meteorikóvön kívül különleges nevezetességet és az is... kabai.

A vidéki muzeumoknak általában csak az adhatja meg igazi becsét, ha azok a helybeli vagy közel vidéki nevezetességeket foglalják magukban s azokkal minél jobban bővelkednek. Azért nagyon helyes, hogy a collegium gyűteményének egy jó részét lépezik eme praeistorikus és historikus emlékek, melyeket a városban vagy vidéken különböző ásások alkalmával találtak. Epen ezen mügyűtemény folytatását képezne idősziaki rendben az, ha folytatálagosan mindezt tanulhatóvá tennék, mi Debreczennek és collegiumának vagy polgárságának különböző fejlődési szakát képezte, vagy oly történelmi eseményekre vonatkozik, melyek hazánk történelmi vagy tudományos fejlődésébe közre játszottak.

Nem a collegiumnak, hanem egyenesen a városnak becses ömagatartás kötelessége egy ily városi muzeumot létesíteni, és ebben mind eredetiben vagy másolatban összegyűjteni, a mi a város fejlődésére, szereplésére vagy beléletére vonatkozással bír; a collegium gyűteményei pedig maradjanak meg tanzelokra.

Most meg kell vallani, hogy Debreczen város épen nem áruja el megjelensében azon ezer éves várost, mely oly számos történelmi eseménynek színterét képezte, a melyekről Dr. Z. E. L. y. D. kitűnő könyve oly részletesen megemlékszik. És épen most, nehogy valami ujkorri telepítvénynek tekintsek, kell hogy legalább gyűteményeiben tétessék a dicső mult szemléltetővé.

Még egyet. Mivel jól tudom, mily kevéssé feltűnik ennek a legérdekesebb rikkaság, ki azt folyton látja, bátorodom a város figyelmét azon természetes ritkaságra sőt talán unikumra felhívni, melyet azon lycium képez, a mely a főtemplom orgonaszának háza előtt bizonyosan évtizedek óta díszelg.

Ha jól vagyok értesítve a földművelési iskola terjeszkedésének javára egész házsor legközelebbi kontatni és így felő, hogy ezen művelésnél azon teljes pompájában díszlő te-reblyes fa is áldozatul esik, holott a kelő vigyázat mellett azt igen szépen ki lehet majd kerülni.

Dr. Dubay Miklós

Az ut Debreczenbe.

Gelich Richard tábornoknak a Görgey Arthur ügyében folyó mozgalom következtében kiválóan nagyérdékü müvéből „Magyarország függetlenségi harca 1848—1849-ben” most került ki a sajtó alól a tizenkettedik füzet. Mint az előbbiek, ez is telve becses anyaggal szabadságharcunk politikai, kivált azonban hadászati történetét illetőleg. A tüzet a Windischgrätz herczegnék Budapestre való bevonulását követő időszak politikai és katonai intézkedéseivel foglalkozik. Élveken viágítja meg az akkori helyzetet, közli Havas József és Babarczy proklamációját, Debinski eltrajzát,

a katonai intézetek berendezését Nagyváradon, a pénzügy állását.

A mutatványból közöljük a következő leírást:

Mig a cs. kir. hadsereg zöme Budapesten pihent és Görgey s Perczel hadtestei inkább figyelm mint üldözés tárgyai voltak, az alatt minden, a minek rendeltetése volt, hogy Magyarország ellentállási erejét élessze és növelje, a Tisza felé, illetőleg Debreczenbe sietett a kormány új székhelyére.

Az országutat Szolnoktól Debreczenig és minden mellette mindennemű kocsik lepték el, ezek közt hemzsegték unjonck és pótlóvak szállítmányai, ágyuk és egyéb különféle szállítmányok takarmánnyal és lőkeszettel, azonfelül pedig a menekülő szekerrei. E vándorlóknak az ut meletti hóborított mezők nyújtottak pihenési állomásokat. Itt-ott egész szekértábor lehetett látni, a nagy fagyban didergő utasok egész máglyákat raktak és gyújtottak meg, hogy körülötök sütkérezhessenek. E munka írója a lóporos kocsik közelében is látott ilyen midőn Szolnokról Debreczenbe utazott és az emberek égő pipáival jártak a szekerek és lóporos kocsik közt. Szóval a tarka forgalomban a főközlekedési vonalon, valamint a meliek-utakon sem uralkodott semmi rend. Szerző több ízben hagyta el itt két lovas parasztkocsiját, az az embereket rendre utasítsa.

A korszak belseje, a hol a gyalog és kocsin utazó és egyébként vándorló nép melet és enyhülést keresett, igen tarka társaságot nyújtott. A leghitványabb csárdában előkelő katonatisztek, hivatalnokok és urak voltak családjaikkal, közkatonaikkal, fuvarosokkal, parasztoikkal egyes Leginkább képviselve voltak itt azok a katonatisztek, kik a visszavonulásnál elhagyták csapataikat, hogy a pesti helyett a debreczeni járdát koptassák. Így jelsül egy egynemű, ki mint nemzetőrségi őrnagy és ténparancsnok szerepelt, igen mulatságos jelenet játszódtott le Szolnokon a korszakban. Ez Vetter jelenlétében fennhangon dorgalgatta a tiszteteket kötelesség-mulasztáskért és mint önkényes szolnoki ténparancsnok mindenféle fenyegetésekkel élt. Debreczenben azonban kiült, hogy az állítólagos ténparancsnok nemzetőri százados volt, ki fivére honvéd őrnagy kinevezését arra használta fel, hogy az ezüst gallert atálljára varassa és saját futását Szolnokról ez által fedje.

A debreczeni ténparancsnokság elé idézetett, mely a tábori irodához utasította, hol minősíthetlen magaviseletért megrótták, de még mindig azt akarta állítani, hogy nem fivére, hanem ő nevezett ki őrnagnak és midőn számszándékos tévedés azzal a hozzáttelével bizonyították be, hogy börtön falai közé és zár alá kerül, így kiáltott föl egész komolyan: „Furcsa, mintha nem lehetnék én is őrnagy, hiszen már négy hó óta szolgálok.” Az elnöki kancellária tisztjei, kik már több évig szolgáltak mint alantás tiszték és csak százados-ságig vittek, e nyilatkozatnál hangos kacajra fakadtak.

Vetter tábornok, tábori főnök, tisztjeivel Szolnokon maradt, hol igen sok teendője volt. Különböző intézkedéseket kellett tennie, melyeket Pesten az idő rövidsége miatt kénytelenek voltak elmulasztani.

A csapatokhoz ellenparancsokat kellett küldeni oly helyekre nézve, melyeket az ellenség szállott meg. Így már Czegléden találunk egy zászlóalj at a Dom Miguel ezredből, mely Péterváradról Pestre küldetett. Vetter ezt rögtön Szolnokra indította. Intézkedéseket kellett tenni egy hadtest összpontosítására nézve a felső Tiszánál stb.

Hogy mindennek megfelelhessen, Debreczenbe utazott és e végett mindig tevékenyen működött a nagyobb helységekben hol egy vagy két napig időzött.

Mint hogy a hadügyminiszteriumnak is szüksége volt időre a maga berendezésénél Debreczenben, ez oly esély volt, melyre Kossuth már Pesten fordította figyelmét és ezért maga körül egy kis tábori irodát alapított, melynek tagjai Bikkesy-Heimlucher őrnagy, Kossuth személy meletti segédtiszt, a szerző és Tóth János tábori százados voltak.

E kis tábori feladata volt, hogy katonai tanácsal szolgáljon. A hadtest- és a csapatparancsnokoknak a honvédelmi bizottmány elnökehez kellett intézkedéseiket bejelenteniök, ugyszintén ez a kis tábori dolgozta ki Kossuth sokféle reudeletét és intézkedését, valamint ez hozott minden javaslatba, mi az akkori válságos időben katonai szempontból szükségesnek mutatkozott.

Anyag mindezekhez nem hiányzott, mert futórk érkeztek éjjel-nappal az ország minden vidékéről és eleinte csak vész híreket hoztak, jelentéseket visszavonulásokról, szerencsétlen ütközésekről, melyek a várparancsnokok követeleisével váltakoztak, kik pénzt, lőkeszletet és orszátséket küldést sürgették azon fenyegető hozzáttel: „hogy különben a vár nem tarthatja magát.”

E mellett az első időben ugyszólván mindig futásra készen állottunk.

A honvédelmi bizottmány irattára kocsikra rakva felvást készen állott a város há udvarán, hogy előfogaton tovább induljon. Itt lakott Kossuth és elnöki kancellárja titkárja, Stuller Ferenc és Szöllösy dolgozott, a nagy tanácssterem pedig a mi irodánk szolált. Négy hosszú asztal pótolta íróasztalainkat és jegyzőkönyveinket egyes ivék helyettesítették, melyek szétszórv a asztalon.

Őrségünk eleinte nem volt Debreczenben és Schlickl csak a fagy olvadása véderhet meg, melyet az ég fölválta csakugyan adott s.

Kossuth Lajos, kiról Windischgrätz azt hitte, hogy már Konstantinápolya vagy Triestbe menekült, ezen válságos időben valóban csodaszéru lélokjelenletet tanusított.

A helyzet komolysága komolysága ugyan nem hagyta ott közönyösen, de hogy perczig sem veszítette el erélyességét, azt azon irási tevékenység is bizonyítja, melyt minden irányban kifejtett.

Miután egész napon át dolgozott, este, ha fontos sürgönyök érkeztek, ismét íróasztalához ült, hogy egész napfölkeltig írjon. Oly munkaeő, mint Kossuthé, még ily letezetett. Meg kell vallanunk, hogy épen a legnagyobb veszély napjaiban nagyank tűnt föl, holott a mulandó szerencse napjaiban oly hitákat követett el, minőket a halandók közönségesen elkövetni szoktak.

A »DEBRECZEN« TARCZÁJA.

A kolera.

Teleki Sandorót.) Egy czévekrigó nem tudós professor a kolérát így mutatja be:

„A kolera-betegség folyamata nem egyéb, mint az ugynevezett komma-bacillusok által előidézett átzadási folyamata a bélsatorjának, mely oly erőszakos, hogy a vér megsűrűsödését, érdugulást, a vérkeringés megszűnését, halált von maga után.”

Ebből azt tanulom, hogy kolérában meg lehet bálni, tehát a kolera olyan betegség, melyben vagy meghal a beteg, vagy kigyógyul belőle és ez az utolsó vizasztal, melyet saját tapasztalásomból tudok, lévén én is igen szomorú és mostoha körülmények között ez ázsiai nyavalyában, melyet lentebb nyájás olvasóimnak el fogok panaszozni.

Lepajnk olyan tele vannak kolérával, mintha csak a tiszta-eszlári pört elevenítették volna fel E ő t v ő s s e l, S z e y f e r t t e l e s B u x b a u m s a k t e r r e i az a szerencséjük, hogy épen az ugorka-évdra kapóra jött, nem kell kacsát vadászni s a kolera, si presta gentile mente (adja magát kellemetesen).

És az az általános ijedelem? — t r e m a B i z a n c z i o ! — fogaknak koczogása, fodormenta száritás, zölddő-szeszben való áztatás, klórral-hintetéés, általános d e z i n f e k c z i o , annyira, hogy a munkácsi, beregszászi és máramaros szigeti zsidók ijedttükben már mosdani készültek s fel füllel halom, hogy az ungyári rituális firtóijükben ezután még viz is lesz.

En azt tartom: nem kell félni, de vigyázni jó.

1830-ban volt; tíz éves gyerek voltam, Nagy-Sármáson a mezősegen laktunk, családunk feje nagyanyám volt, nagy uri asszony s régen mult időből, ur és gazda a háznál, ő parancsolt egyedül, s mindnyájan szeretettel engedelmeskedtünk neki, apám az imádság szerete, s vele szemben nem volt akarata.

Egy őszi nap délelőtt, lovas legény, — *) Szerző engedelmevel vettk át a „Bp. H.”-ből.

akkor kurirnak hitták — levelet hoz Kolozsvárról, az öreg grófné felbontja, előlvassa, keresztet vet magára, zsebébe teszi s egy szót sem szól.

Mindnyájan kíváncsiak nagyon voltunk a levél tartalmára, de senki sem merte kérdeni. Ebéd után kávé mellett azt mondja:

— Melcsás Ferenczy protomedikus urtól kaptam levelet, nem közöltem veletek, mert nem akartam elrontani étvágyatokat, rossz hírt ír, a pestis kiütött nálunk is, Jankó olvassd el a levelet.

Apám előlvasta. Az öreg grófné folytatta. — Pakkoltatok, holnap reggel mindnyájan megyünk Kolozsvárra, ott legalább közel kapjuk a doktort, patikát és papot.

Nem olyan könnyű dolog volt az időben utazni, mint most, s mint a török mondja sok k a l i b a l i k k a l (kiserettel) járt az; legelő a tár-zeker szakácscsal, kuktavál, darabntlan és a konyha-szolgálóval, megrakva elemi szerekkel; utána apám ötös fogatja, tanitóm és én, Szepi a huszár és Vonya kocsis követte anyam kocsija, hat lóval, anyam testvérem, a szobalány és egy pesztra, az öreg grófné üveges hintója hat lóval, a hatuló ülésben ő ült egyedül, s hol engem, hol hugomat ültette maga mellé, elől a gazdaszony s Náni a komorna, két huszár a bakon, mert Kopasz Józsi nyeregűlő hajtott, leghatú ő igas lóval Péterfy Kazimir, másképpen páter Gyilkos szürkebarát, ndvári káplán, és Andrássy, a tisztartó.

Ez a népvándorlás megérkezett estére Kolozsvárra, s a város on rögtön ellen-jedt a hír, hogy nagy vesze, lelmnek kell lenni a m e z ő s e g e n, mert még az öreg Teleki Józsefné is menekült.

Kongtak és zugtak a haran, ok, temetést temetés követett, Emődy a református kanter rekedten enéklé a szoltárt:

„Majd elmegyünk az örömbé Paradicsomnak kertjébe.”

De nem örvendett senki. A korányzó megvizsgálta a kolera kórházat; a pökök nyilvánosan imádkozott a templomban; a város főbírája minden gyümölcsöt belöketett a Szamosba, a sok száza meg görög dinnye száza-val uszott: kidobolotatta az utcákon, hogy a r ki kolérában van, csak szóljon, ingyen megyen-

a doktor, s az orvosság is ingyen annak, a kitől nem telik; vizet ne igyék senki; — én is akkor kaptam a borra — a generalis b e f e l b e n a d t a k i, hogy nem illik katonához a kolera; h a b t a c h t ! potya bor lesz, naponta egy félmezely, s minden baka kortyinthat belőle másfelet. Az urak Vesselényi Miklós, Kendeffy Ádám, Bánffy László s többen bizottmányvá alakultak s sorban lftogatták a kolera betegeket; a kis Petricsevics Horváth Lázár, később a H o n d e r ű szerkesztője, nagyon urhatnámkodó ember volt, közikbe furakodott; Horváth L a z i a c s u f o k k ö z ö t t s z e p , annyira csunya volt, vállai közé bemélyedt kurts vastag nyak, mellén, hátán nagy pup, huzos derek és kurta karikalábak, karjai terden alól értek.

Kolozsvár legszebb embere abban az időben J e l e n n e v ű mészáros legény volt, minden csakácsné tö e vásárolt, nem is hitták másképpen, mint a s z e p s z e k á l l ó l e g é n y . Jelen megbetegszik, az uri kolera-komító látogatására megyen, köztük Horváth Lazi. Kérdik: Hogyan van? mondja: hacsikarása van, korhelykedett az éjszaka, sokat ivott s magterhelte a gyomrát ugorka-salátával, de már jobban van.

Horváth Lazi gunyosan azt rá, azt hiszi titkolni akarja betegségét, s azt mondja: — Nem szeretnék én a maga bőrében lenni.

— H á t é n a z u r e b a ?

1849-ben a híros világo si csata után, melyet a segítségükre jött muszka testvérek segítségével megnyertünk, s a melyben Görgey elesett, nem ugyan úgy, mint Kemény Simon Szent-Imrénel, Dugovics, Szondi; Losonczy 1552-ben, Tomory Mohácsnál, Zrinyi Szigetvárott, vagy Mikes Nagy-Szabennél, hanem mint Monk Angliában, Dumouriez Franciaországban, Marotto a spanyol, Krukoviczki, Romarino és legutóbb Bazin a m a r s a l , s a h o l a s z e n t X I I I . m i k e l t e l a r u t , kiknek r e h a b i l i t a c i ó j a n m o s t Mikár ur hasztalan fáradoz; mondón a világo si csata után orosz testvéreinknek vendégei voltunk, v i g a n é l t ű n k k i s k ö r ű n k b e n , csakis a kolera alkalmatlankod, melyet szövetségeseink magokkal hoztak,

s mely nekünk lett volna s z ö v e t s e g e s ű n k , ha Artúr ur még kitartja.

És Sarkadon tivornyáztam, nagyban folyt a dárúd, éppen egy mezőről fogott gyepelő, félig sült liba hátramaradt tetemein, poshadt víz mellett dorbéztam, Krátkival a bécsi legió parancsnokával és Sántha huszár főhadnaggyal. E lukullusi diszbed után azt mondja Sántha főhadnagy:

— Ezredes ur ! nekem van egy kevés kávémm, megfőztem, egy negyed óra múlva jöjjenek át hozzám, rumom is van, jó lesz majd a kolera ellen.

Negyedóra teltével át indultunk Krátkivni; az utca köz-pén találjuk Sántha főhadnagy ordonanczát s könnyezve mondja:

— A főhadnagy ur meghalt! — Ki? kérdem bámulva.

— Sántha főhadnagy. — Lehetsélen, hiszen velünk ebédelt e perczben.

— Az ám; azt parancsolta: főztek kávé, kimentem s a mint főzöm, nagy sikoltást hallok, beszaladok, ott fekszik az ágyon halva.

Bementünk szobájába, keresztül fekiúdt az ágyon, lábai a földre csüngöttek, állíllja ki volt gombolva, szemei nyitva meredten néztek a padlásra, arca eltorzultan, szederjes volt s nyelve kicsüngött szájából, ajkai feher habbal voltak boritva, homlokára tettem kezemet, meg meleg volt.

Rentülv mentem szállásomra, Krátki elment a ténparancsnokságnál följelenteni a halálesetét.

Sántha hirtelen halála olyan borzasztóan hatott réám, hogy nehány óra elteltével én is kolérába estem, hogy ijedtemben kaptam meg s lettem a felelem betege.

A gondos és jószágos ápolásért már egyszer köszönetet mondtam nyilvánosan Prielle Kornéliának, most ismét hálvál emlékszem meg róla.

1854-ben Londonban voltam, ott volt nekem a számvetés kenyerre legkeményebb, az a híres angol-magyar barátság, mely sürű és erős kézzorításokban nyilvánult, nem sokat törődött helyzetünkkel, az igaz, teljes szabadságunk volt éhen vagy kolérában meghalnunk, ebben nem gátlott senki.

A kolera iszonyu mértékben dühöngött, hullott az angol, mint az őszi légy, különösen

Hely

* A mi sok,

szek fogadtatása alban több tárcaza melyekből kitünik, kek irták, a kikk foguk, a minöben társasági népszerű Debreczeni részzi erzeke, nem tud aztán, hogy talán gadtatás, mert a tak a társaságtól. váahatja talán egy-tánja, Sipuluszsa, Isten mije, hogy rendezzenek be sz mestere szolgálja tagja részesult az s Magyarországt szerkesztője U r v hangján tett említés Csak egy két (most ter ur érzékenyked viszetog. S ennek vetemedik, mint p. cza-„iroja”, a ki D irta — olyan „iro kamarába” (ilyen nem beszállásolva. Értett illet papirkosár ha lap tegnap számba ditéseket közöl, a d dalkoznunk kell, h összeegyeztetni: a san meghurcolni egy városának nagy teki s át betöltő egyént, venni olyan firkász z et és a szerény eg szöjje meg Debrecze privát helyi lapjának ót megíszelt görög telek Debreczenbe déglátással visszaöl s z e r e n y s e g e t k ö r i s j ö l n e z z e k a s b a .

* A csónakozó

ünnepelet tart szombt peyen a 39-ik sorsz delután 5 óratól 9-ig fellépni. A kikötő lobogóva és díszite kalmatos pontról ked to a csónakozókkal. Egy mű fénydísz. Este 9-9-kor a vízen tűzijáték fog bemutat sító italokról gondok kr; családijegy 1 fr

abban a negyedben laktak, iszonyatosan volt remtülve, a temp színházak üresek, a tereken predikáltak, tüffe-ök hirdették a ták és isjeztették a

Mi, menekülte valónk nem volt, nyi val farkasszem, s a bennünket k o l e r a kabeusi báljára meg

Az emigráns Sátoraja-Ujhely nem

1873-ban hőse magyar államnak, el hazám nagyait általa gróft különösen.

„A kolera a ny felé a rémhir, s a hi az utcaköz, szellöz tek, dezinficiáltak kl szegfü virág, bors egyeből nem volt sz ról, egy némam ahán dig megfűstölt, végre roltam, mint a pestis

A főispánok elin nálam ütötte föl főhad s Koltzóri barangolt gyakran elkiserem ög gyűnk egyszer át, s egy fiatal lány feks főispán megállítja koc a doktor követi, meg nyújtja a nyelvét, m érverését, konstálja egy csomó koleraes dörzsolótti; tovább n a doktor illő komol estigi.

Visszatérünkbe házba, az orvos ism meg komolyabban m t e r m e s z e t e d o l g o m v e t G a r b o n a r e s z t l m e n n e m , a l e p t b a n t a l a l o m , i s m e s z e r e t ; p á r n a p m u z e m b e t e g e d t ű k e t , u g y

Helyi hírek.

A csapatokhoz ellenparancsokat kellett...

Hogy minél több megfellehessen, Debre-

Minthogy a hadügyminiszteriumnak is...

E kis táborokai feladata volt, hogy ka-

Anyag mindezekhez nem hiányzott, mert...

E mellett az első időben ugyszólván min-

A honvédelmi bizottság irattára ko-

Országunk eleinte nem volt Debreczenben...

Miután egész napon át dolgozott, este...

A helyzet közönséges komolysága ugyan...

Miután egész napon át dolgozott, este...

nekünk lett volna szövetség-

ha Artur ur meg kitarja.

Sarkadon tivornyáztam, nagyban folyt...

Ezredes ur! nekem van egy kevés...

Legyőzött a télrel át indultunk Krátki-

A főhadnagy ur meghalt!

Ki? kérdem bámulva

Sántha főhadnagy.

Lehetetlen, hiszen velünk ebédelt e

Az ám: azt parancsolta: főztek fá-

mentem s e mint főzöm, nagy sikólast

beszaladok, ott fekszik az ágyon halva.

mentünk szobájába, keresztül feküdt

szobájában, szemel nyitva meredten néztek

szobájában, szemel nyitva meredten néztek

szobájában, szemel nyitva meredten néztek

szobájában, szemel nyitva meredten néztek

szobájában, szemel nyitva meredten néztek

* A mi sok, az sok. Az írók és művé-

szek fogadtatása alkalmából, a budapesti lapok-

ban több tárgya jelent meg Debreczenről,

melyekből kitérnek, hogy úres feji reporterec-

kek írták, a kiknek oly fogadtatásra fáj a

foguk, a minőben itt Jokaikat, vagy a Petőfi

társaságot részesítették. E miatt írják, hogy a

debreczeni nép zsirba ful, hogy ennek nincs

erzéke, nem tud lelkesülni stb. Azt mondják

aztán, hogy talán azért volt oly hideg a fo-

gadtatás, mert a kirándulók jelesei elmarad-

tak a társaságtól. Biz igaz a! Csak nem ki-

vánhatja talán egy-két lap kifutó-befutó Vár-

tánja, Sipuluszsa, zsoldtalan sugója és tudja

Isten mije, hogy neki itt a nagytemplomban

rendezzenek be szállást Debreczen polgár-

meistere szolgálja ki őket! A társaság minden

tagja részesült az öt megillető fogadtatásban

s Magyarország legtekintélyesebb lapjának

szerkesztője Urváry Lajos, az elismerés

hangján tett említést debreczeni látogatásáról.

Csak egy két (most vagy őseiben zsidó) repor-

ternek oly érzékenyedik, mert bántja az írási

jelvényesek a belépti-díj felet fizetik. A jelvé-

nyesek d. u. 2 órától 1/4-ig a szokott előnyben

részesünek.

* Gyakorlatok. A városunkban állomásozó

15-ik huszárezreddel meg reggel utra kelt Derecs-

kére, hol jövő hó 10-ig ezredgyakorlatokat

fog tartani. Ennek bevégezte után pedig a

hetedik hadtest nagy fegyvergyakorlatain részt-

veendő, Arad környéke ére megy.

* Személyi hírl. Polz báró vezérőrnagy

városunkban időzik külföle katonai ügyek

elintézése céljából.

7 Az iparos ifjuság önképző és betegse-

gélyző egylete által rendezett és e hó 6-dikán

megtartott nyári táncvigalmánál, bevétel és

kiadás. Bevétel 632 frt 40 kr. Kiadás 348 frt

99 kr. Tiszta maradvány 283 frt 41 kr. Deb-

reczen, 1884. július 31. Lőrinczak László mint

balbizottsági elnök: Nadassy Soma bizottsági

pénztárnok. Zavilla Gyula ellenőr. Varga Jó-

zsef ellenőr.

* Legujabb! Nagy esemény történt ma a

főtéren. Már kovászában láttuk, hogy ebből

egy ó-ujdonsg lesz. 8-10 taliga közleke-

dett az új, elkorlátolt, keresztül-kasul reparált

kövezet mellett. Mindenik taliga meg volt

rakva — friss porral, a mely csak addig por,

amíg ead nem éri, akkor habarek lesz, olyan,

hogy csak a madár jár rajta — hogy milerés

eből, azt mindenki tudhatja. A főmérnök ur

a hépe-hupás helyeket betöltötte — porral.

Most már olyan sima, mint egy tükör! A ki

keresztül megy rajta, bokáig süpped benne,

ha sár lesz, feneketlen válik, ha kikopik, majd

hordanak oda újat. Ilyen a debreczeni külön-

legesség: a legujabb kövezet. Dicsértessék,

aki kitalálta.

* Ipartestület. Az új ipartörvény értel-

mében alakítandó ipartestület megvalósítása

céljából, ez évi augusztus 3-án délelőtt 10

órákor a városháza nagytermében tartandó

értekezletre, az iparkamara, iparhatóság, az

egy ipartársulatok elnökei, valamint által-

ában az ipartörvény iránt érdeklődők ezennel

tisztelettel meghívatakn. Kelt Debreczenben,

hantjaira, kik az édes haza földjét vérekkel

áztatták. Tegyük cser és babér koszorút fej-

ükre, kik életök viték szent áldozatát a

szabadság oltárkövére, az emlékeztet folygott

szövetnekének fényes világánál a bonfui dalok

fü és hangjainál azok porló tetemei fölött,

kik a haza szeretet önfeláldozó fenséges pé-

dáját nyújtjuk nekünk késő utódoknak! Az

ünnepegy programját ekként állapította meg

a rendező bizottság: Gyülekezés d. u.

3/4 3 órákor a kollegium előtt. Indulás 3/4 3

ó. A kivonulás a következő rendben történik:

Zenekar az önkéntes tozöltő egylet; a 48/49-

diki honvéd egylet 13 tagja, zászlóval, egyen-

ruhában; a tornaegylet zászlóval; a főiskolai

ifjuság; különböző egyletek és körök saját

zászlókkal; vegül a nagy közönség: a)

Temetőben: Enek. Szózat. Előadja a

városi dalárda. Szavaltat: Rómái

dalnok a római ifjusághoz" Abrányi Emilől

Szavaltat: Karácsony Imre 4. th.

Enek. Csataid, Huber Károlytól. Előadja a

dalárda. Emlékbeszéd. Irta és elő-

mondja Kövendi Dénes 4. th. Enek.

"Viharban" Dürnertől. Előadja a dalárda.

b) A honvédelemléknél. Enek. Hym-

nusz. Előadja a dalárda. Szavaltat.

"Az elesettek álmait virasztom" Szász Károly-

tól. Szavaltat: Kis Sámuel 4. th. Enek.

Szabadságdal Huber Károlytól. Előadja a da-

laráda. A dalárdát Hites Lajos kar-

nagy fogja vezényelni. Debreczen, 1884. jul.

31. A rendező bizottság.

* Az új ipartörvény Gelléri Mórtól ma-

gyarazatokkal ellátva, meg folyvást kapható

30. kr árúrt Mayer Ferencz ur kereskedé-

sében vagy az iparoskör helyiségeiben,

(Czegled-utcán Fried ház). Felhívjuk rá az ér-

dekeltek becses figyelmét Debreczen, 1884.

július 31-én. Az iparoskör elnöke

sége.

* Kérelem a város közönségéhez! Az

augusztus második ünnepély rendező bizott-

ság tisztelettel felkéri mindazokat, kik e ha-

zafias ünnepélyen megjelennek, hogy a honvé-

gal vette be; virágokat alakított, melyek-

ben szöbnel szebb drága virágok pompáznak;

a sirokra pedig az ünnepély napján két babér

koszorút fog letenni. Az ünnepély fényt nagy-

ban fogja emelni a városi dalárdának, e mi

büszkeségünknek közreműködése Hites Lajos

karnagy vezetése alatt. Az ünnepély program-

ját lapunk más helyén közöljük a közönséghez

intézet lelkes buzditó felhívással kapcsolatban.

* Telogl-fele furdöntetben (a nekét

mellett) a kazantisztítás befejeztetett. Szombat-

tól kezdve a t. közönség rendelkezésére áll.

A legjobbnak elősmert Frister és Ross-

mann-fele varrógépek családok és iparosok

részére, melyek kis részletfizetés mellett is,

Herschkovitz Henrik piacr- és hatvan-utca

sarkán lévő varrógép raktárában kaphatók a

tisztelt közönségnek a legjobban ajánlhatók.

Hazánk s a külföld.

— Mit tud a német H. ur, egy berlini

vendéglő üzletvezetője, fogadott törzsvendégei

egyikével, hogy egy elő égerjét leharapja.

Gözerével kuttattak egy éger után. Midőn a

kutatók eredményre vezettek, a sok eszteri-

kai érzékkel megáldott teuton étlapból tölcser

csavart, ug, hogy az állat feje a tölcser nyil-

lásán kilátszott. Azután ujjai közé fogta az

éger nyakát... egy roppanas, s a fogadás meg

volt nyerve. Jó évtávyat!

— A Tisza vize szombattól hétéfő To-

kajnál 18 cm-ért, Szolnoknál 21 cm-ért,

Szegednél 8 cm-ért áradt. — A Maros Arad-

nál apad, vasárnaptól jelent meg Nagy Vince

szintársulatának két tagja ellen, kik a zsidó-

ság jellemet, hanghordozását, gesztikulációt

véletlenül nagyon is huen találtak visszaadni

a szinpadon. A nyilatkozó zsidó tudt arra,

hogy a társulatot jobbadán a zsidók tartják

fenn s fenyegetőzik, hogy ha az igazgató nem

utasítja rendre színészeit a jövőre, a zsidóság

nem fog járnai a színházba s az igazgató majd

„sírva” nehet a zsidók által üresen hagyott

ülöhelyek tömegére." Mindenesetre eredeti

módja a fenyegetőzésnek és szomorú példája,

mennyire urajna már a zsidóság az egyes vi-

déki városokat. Még megerjük, hogy a zsidók

parancsára kivessék az egyes színművekből a

zsidó alakokat is végkép!

Közgazdaság.

— Tudósítás. Az 1884-dik évi július

29-én megtartott debreczevi betivásárról:

1 méter-mássa Buza 8.60 8.50 8.40

1 " " kétszeres 7.40 7.30 7.20

1 " " rozs 6.80 6.70 6.60

1 " " árpa 6.00 5.90 5.80

1 " " zab 7.40 7.30 7.20

1 " " tengeri 7.10 7.00 6.90

1 " " köles 7.90 7.80 7.70

1 zsák burgonya 1.10

1 m.-mássa szalonna 49.00 48.50 47.00

1 " " háj 50.00 49.00 47.80

Felolós szerkesztő: Gáspár Imre.

Kiadó: Kutasi Imre.

Kerestetik

egy bolti szolgál, fizetése havonkint

16-18 frtig. Értekezhetni Katz Jakab-

nál, Teleki-utca sarkán lévő lottógyűjtő-

dében.

Tetemesen leszallított áron

ajánl

Kunz József és Trsa

SATIN, CRETON, BAREGE

és többféle

RUHA - SZÖVETEKET.

Orvosi tekintélyek által

vese hgydára, köszvény és hólyag bán

ta mak ellen, továbbá a légző és emés

tési szervek hurutos bántalmainál rendelve

Salvator

— égvényes vasmentes savanyúvíz —

szén-savós, lithium tartalmú forrás

Borral használva igen kellemes üdítő

italt szolgáltat.

Kapható ásványvíz-kereskedésekben s legtöbb

gyógyszertárban

Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Raktárak Budapeston fürkár EDESKÜTY L.

urnál. Debreczenben: Csanak József, Góréby Fülöp,

Richl J. Z. uraknál.

változatlanul, kétszerem a kolera-cseppeket,

s mikor távozom azt mondja az anyja:

— Vagy nehezen jön rá.

— Mi? — kérdem.

— A... és lesütötte szemeit.

A doktor későbbre arany érdemkeresztet

kaptott a kolera járvány idejében tett hasznos

és bátor szolgálataért.

Tegnap hetivásár volt Nagybanán, a

piacra mentem deszkát vásárolni, ott találom

Sebestény Asztalos Imrét, kőszöbünk egymás-

nak kellőleg, szöböt szó, s végre oda lyuka-

dunk ki, hogy azt kérdi:

— Minek vásárolja a deszkát?

— Hát nem tudod, hogy jöi a kolera,

fel megy a deszka ára, okos ember előre gon-

dolkodik; mennyiért csinálod meg a kopor-

sómat az én deszkámból? Sebestény

Asztalos Imre szája táva maradt, megvakarta

nyakát, kifújta az orrát, markába pékött, s

megsimogatta szakállát.

— Hát eppenegesen nagyságodhoz jö-

vök, nem is annyiba jövk mint, hogy hát kül-

denek, tegnap este együtt voltunk, ebben

az esős időben csak elköszöljük az időt, ott

lézengtünk a zsid

